

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Nova presuda Velikog vijeća ESLJP – Marguš protiv RH

Načelo *ne bis in idem* nije primjenjivo kod oprosta za ratni zločin

Dne 27. svibnja 2014. godine veliko vijeće Europskog suda za ljudska prava donijelo je presudu u predmetu *Marguš protiv Hrvatske* u kojoj je utvrdilo da načelo da nitko ne bude optužen i osuđen dvaput za isto djelo, *ne bis in idem* (čl. 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju) nije primjenjivo u slučaju oprosta za ratni zločin, te da nije došlo do povrede podnositeljevog prava na pošteno suđenje (čl. 6. Konvencije).

Podnositelju je, naime, bilo suđeno 1997. godine za kaznena djela ubojstva, krađe i uništavanje tuđe imovine. Međutim, u tom postupku hrvatski sud nije odlučio o podnositeljevoj krivnji, već ga je pomilovao, primjenjujući odredbe Zakona o općem oprost. Drugi puta, podnositelju je suđeno 2006. godine, ovaj puta za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Podnositelj je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina te se trenutno nalazi na odsluženju iste u Zatvoru u Lepoglavi.

Veliko vijeće zauzelo je stav da se načelo *ne bis in idem* ne može primijeniti u slučaju oprosta za ratni zločin. Naime, podnositelj je 1997. godine dobio oprost za djela koja predstavljaju teška kršenja ljudskih prava (namjerna ubojstva civila i teško ozljeđivanje djeteta). Sud je ovdje istaknuo kako države članice imaju obvezu iz članaka 2 i 3 Konvencije istražiti i procesuirati svako kazneno djelo, posebice ono koje za posljedicu ima smrt ili ozljedu pojedinca. Iako ovaj predmet nije razmatrao pozitivne obveze države iz članaka 2. i 3. Konvencije, već pravo podnositelja na *ne bis in idem*, Sud je smatrao kako se ta prava ne mogu sagledavati odvojeno, već kao jedna cjelina. Tako se pravo države da procesuirati ratni zločin (čak i u novoj optužnici i ponovnom suđenju nakon oprosta) mora sagledati kroz njezinu dužnost da zaštiti prava žrtava iz čl. 2. i 3. Konvencije. Sud je stoga zaključio kako hrvatska tijela nisu povrijedila podnositeljeva ljudska prava time što su mu ponovno sudila za ratni zločin protiv civilnog stanovništva, već su postupala sukladno međunarodnom pravu i pozitivnim obvezama.

U pogledu prava na pošteno suđenje veliko vijeće potvrdilo je utvrđenja vijeća te je ponovilo kako podnositelj ničime nije dokazao da je kazneni postupak koji s protiv njega vodio bio nepošten. Nadalje, nije dokazao da je sudac M.K. koji je sudjelovao kao član vijeća prvostupanjskog suda u postupku 2006. godine, u prvom postupku 1997. (kada je podnositelj

bio pomilovan), bio pristran. Što se tiče podnositeljevog udaljenja iz sudnice prilikom iznošenja završnih riječi, Sud je naveo kako je pravo raspravnog suda da uvede procesnu disciplinu u sudnicu, te je smatrao opravdanim uklanjanje podnositelja iz sudnice budući da se isti nije ponašao u skladu sa pravilima i zakonom. Činjenica da je podnositeljev branitelj ostao u sudnici omogućila je zaštitu podnositeljevih prava obrane, te je njegov branitelj nesmetano mogao iznijeti završnu riječ.

Ova je presuda dostupna na web stranici Suda (www.echr.coe.int/hudoc) na engleskom i francuskom jeziku. Ista će biti prevedena na hrvatski jezik te objavljena na web stranici Ureda zastupnice (www.vlada.hr/ured-zastupnika) te tako dostupna javnosti.

Za sve upite glede ove presude molim kontaktirati Ured zastupnice pred ESLJP na ured@zastupnik-esljp.hr.